

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Tractatus sacerdotalis de sacrametis deq diuinis officiis:
et eoru administratioibus**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1508

De ecclesiastico inerdicto qualiter sit observandum

[urn:nbn:de:bsz:31-306282](#)

De ecclesiastico

ca. si epus. de pe. et re. li. vi. vbi ip
se dicit qd absoluere excoicatos a
maiori excoicatione non copet
simplici sacerdoti; sibi epo. ut dicitur.
excoicatus. Sed tu dic audacter
qd vez est qd non copet hoc sim-
pli sacerdoti simpli. Et etiam
vbi phibet specialiter. secundum autem
vbi non phibet. Sic etiam dicimus
de epo. qd non copet sibi absolute
re a sinia excoicationis maior. vbi
scilicet papa specialiter reseruauit. in ce-
teris non phibet. Si rursum de epo
et simplici sacerdote. istud non in-
digeret meliori declaratio papa
ppter simplices. Scias etiam
qd absens potest absolui ab excoica-
tione p procuratorem suum. Gui. na-
zonem. in solenitate reconciliatio in intro-
ductione in eccliam non potest fieri
eo absente. Et ita intelligi dicimus
Innocentius plix in hoc scriptis de
sententia excom. cum desideras

De ecclesiastico interdicto qd
liter sit obseruandum

De ecclesiastico
interdicto quod
sit obseruandum

In nomine opu-
lciulo imponere cupien-
tes. de ecclesiastico inter-
dicto aliquid subiectam. Circa quod
sciendum qd interdictum sum. Inno-
centius est nullus phibitus hominibus habi-
tanti in loco a sacris ibi accipi-
endis et a sepiatura: et ne clerici ce-
lebraret dominica vel minister sacra.
Et est duplex: quod dicitur generaliter
regnum sive p-
uincia: sive etiam caritas vel castiz-

Particulare vero interdictum est quod
de multis ecclesiis una due vel
tres interdicuntur. ut habeat dicitur ver-
sus. cum in paribus. Sic etiam specia-
le dicitur quod oecus ecclie cunctarum vel p-
uincie interdicuntur. ut super execu-
tores graz. unde generaliter dicitur quod
tum ad illu locum: vbi nullus exco-
pitur. Unum enim aluvium liz persona
interdicatur. ut scilicet dicitur in ta-
li loco moratur: vel ad quemcumque p-
uenerit quadiu ibi fuerit: seruat
interdictum in hoc liceo ppter psonam
speciale ceteraque interdictum
non quod ad observationem generaliter in-
telligitur interdictum platum. unde oia que
seruant tibi interdicti generalis: etia-
tum obseruabuntur. Speciale autem
est quod aliquis ecclie exceptuatur. et vbi
solus terra eorum que interdicti specifici-
antur. Potesit tamen ponere interdictum ex-
cepit rationabiliter causa ppe culpa domini lo-
ci adicetur: sive capitulo: sive coorta-
tio: non tamen proponere ordinariu vel
p delegatu p pecuniariorum debito
vel cuiusvis pecunie quantitate: nisi
de autoritate sedis apostolice spe-
ciali et expensa p extrauagantes bonis
faciunt occurrunt quod inicipit puidet arti-
den. et huius intelligitur interdictum generali-
ter quod speciale est pponere ppter de-
bitum pecuniarium: ut quod plebani non
solunt aliquam collectam sedis apostolice
vel episcopatus p interdictum illa ecclia
illorum plebani: non autem alia in illa ci-
uitate. Ita norauit Johanna. in
nouella. de sententiis excom. li. vii.
Et differt interdictum ab excoica-
tione vel suspensione. quia exco-

interdicto

municas v'l suspēdit persona. s^z
 interdic^t locu^s vel regnū vel p^l
 uincia: castrū: eccl^{ia}: villa: ciuitas
 cōitas: cler^o vel ppl^{us}. Pōt etiā
 hoc interdictū ponī p epum. de
 casu epī potest capitulū interdi-
 cere. videlicet qn̄ pcedit ex mero
 officio. alias aut sine casu capitu-
 li pōt interdicere super notorijs
 delictis. hoc idē p facere electus
 pfirmat licet nondum p secrat^r
 q: hoc est iurisdictiōis t nō ordi-
 nis. vacare pō sede pōt hoc etiā
 facere capitulū. De oībⁱ istis sūt
 iura: q obmitto causa breuitatis
 Forma autem interdicti est hec.
 Nos ppter talē causam s. occi-
 sionis sacerdotis in ciuitate facte
 ipam ciuitate supponim^r inter-
 dicto ecclastico. His pmissis
 ponunt aliquē regle de obserua-
 tione interdicti. Prima regla est.
 Interdicto clero specialis: nō pp-
 ter hoc popul^r intelligi interdi-
 ctus. nec eccl^{ia} uero. vñ in tali casu
 laici possunt audire diuina. vt d^r
 sen. excō. si sententia li. vi. Cum ve-
 ro alicu^r ciuitatis v'l terre ppl^{is}
 est interdic^t: singulares psone
 intelligunt esse interdicte. **He-**
cida regula. Licer griale inter-
 dictu^r clericū tenet obseruare: nō
 eoz psone nō sunt interdicte. Et
 ideo alibi existētes pnt celebrare
 Tertia regula. Interdicta terra
 ppter delictū dñi: subditi ipsius
 alibi pnt audire diuina: nisi cul-
 pabiles existat: v'l nisi ipi fuerit
 interdicti ppter dñm in eis pu-
 niendum. de sen. excō. si ciuitas.
 lib. vi. Quarta regla. Liuitate v'l
 castro interdicto: v'l villa: subur-
 bia illoz t cōtinētia edificia intel-
 ligunt interdicta. vt dico. c. si ci-
 uitas. Suburbia aut fm Johes
 de dō intelligunt loca extra ciui-
 tatez. vt ipa edificia q sunt extra
 ultimā portā ciuitat^r sine sit por-
 ta clausa v'l aperta; qd alio noīe
 dicim^r ingressum vel introitū ci-
 uitat^r pncipalē v'l finalē. de qbz
 edificijs vocant omnes hoies ad
 cautionē ciuitat^r; t soluū cōes
 pensiones census v'l mbuta. v'l
 qscūq^r exactiones cū ciub^r ciu-
 tatis. Quinta regla. Interdicta
 eccl^{ia} nec in ipsa: nec in ei^r capel-
 la potest celebzari. nec in ei^r cemi-
 terio cōriguo poterit sepeliri. vt
 d^r in dico. c. si ciuitas. li. vi. **Se-**
cta regla. Interdicta ciuitate p
 pctō ciuitū: quanq^r ciues nō sūt
 ppris nomib^r expssi. tr quo/
 cunq^r vadūt interdicti sūt: nec
 debet admitti ad diuina. q: in/
 dict^r in vna eccl^{ia} interdict^r est
 in alia. iij. q. v. qsq^r. Si autem
 ppter pctrm pncipū: nūc popul^r
 nō est interdic^t: nisi in eadē ciui-
 tate. fm Joh. de dō. **Sil'etiaz**
 in tertia regla super^r dico est.
Septima regula. Tēpore inter-
 dicti generali. puta cū loc^r est ini-
 terdictus vt ciuitas: castrū: villa:
 singulis diebⁱ in monasterijs t
 alijs eccl^{ia} possunt celebzari.
 missa submissa voce: ianuis clau-
 sis: excōicatis t interdictis exclu-
 S iij

De forma ferende

sis. cāpanis etiam non pulsaris. Tempore etiam predicto canici debent conuenire ad ecclesiā alias amittunt distributio-nes quotidiana que interessentibus tantu dant si non esset interdictū. Possunt etiā tūc solū in festiūcatibꝫ natali: resurrectionis dñi. pēthecostes: assumptionis bē Virginis pulsatis cāpanis: ianuis aptis: alta voce diuinā cāta-ri: excoicatis exclusis. s̄z interdictis admissis ita tñ q̄ illi. p̄f. q̄s la-tū est interdictū altari non app̄-pinquēt. Qd̄ sic intelligit fin no-uellator: c. an. c. alma. de sen. exco. libro. vi. q̄ reliqui non culpabi-les possunt orare ad altare. et ob-lationem super altare offerre. et similia facere. Hodie etiā per ex-trauagantē Martini pape qui-ti moderni extendit ista indulge-tia ad festa corporis ch̄risti. ita q̄ tēpore interdicti generalis licet etiā celebrare: etiam alta voce et pulsatis campanis vslq ad octauas nullum tñ premissorū pot fieri quādo ecclēsia specialit̄ est interdicta. Octaua regula. Tēpore generalis interdicti in sole-nitatiibꝫ quartuor: s. natalis: pas-ce: penthecostes: et assumptionis marie licitum est cantare vespe-ras primas et secundas: sed nō cō-pletorū alias incureret irregu-laritatem per errorem opinione fulcītum. eo q̄ doctores in hoc discordat. Ex quo non in cōtem-pri clauis facit eccl̄ disp̄sabilex legatū. vt in de. dī. de de. exc. mī. clerici. Hec Jo. an. in nouella. in ca. alma. de sen. ex. li. vi. Sabba-to ſo magno. s. resurrectiois dñis nō p̄nt in h̄ casu vesp̄e p̄me can-tari. Rō: q̄a terminant cu coplēda misse: et ita qdāmodo ſūr p̄missee. Sed in feſto corpis xp̄i tā-prime q̄ scđe vesp̄e cu oībꝫ ho-ri missis et completorio vslq ad octauā ſclusue p̄nt celebrari p̄-ter tñ coplētoriu ipo die octauae: qd̄ videt ad dīc ſequētē p̄tinere Nullū tñ pdictioꝫ p̄t fieri tēpo-re ſpēalis inf̄dicti. Nona regla. In festiūcatibꝫ q̄t: uoz pdictis nō p̄nt ſani p̄cipere corpus xp̄i nec etiā homies mortui ſepeliri fin Jo. an. in nouella. in dicto. c. alma. Et notat hec d̄ ſepul. eos qui. i. ele. i. glo. q̄ hoc d̄t. Et idex Hosti. i. c. et plātare. te h̄uilegijs. sup. h̄. defunctoꝫ. q̄mis. Jo. cal. tenet h̄iū. cur? dictrū nō p̄uale-tanq̄ ſinglare. Decima regula. Tēpore generalis interdicti p̄nē ista ſacra p̄ferri: baptiſmus par-uumoz et adulteroz: p̄nia tā ſanis q̄s infirmis. viaticū ſeu corp̄ xp̄i pro infirmis tñ: confirmatio in fronte: et ſacerdotio crismati ſeria quīta magna p̄ ep̄m. vt notat in glo. magnia. sup. h̄. ſacris. i. dicto ca. alma. Und. cīma regla. Licet quidā antiq̄ ut p̄ter d̄ ſlamp-na et alij opinabānt tēpore generali infeſtiū ecclēsiā nō ſup̄dicto nō posse celebrari diuina: niſi a pp̄priis clericis ecclīaz. s. vt nō ni

excommunicationis

87

Si in ecclesijs parochialibz pleba
ni cū vicarijs deberet celebrare
diuina s̄bmissa voce et ianuis clau-
sis: et q̄ clerici extranei nō p̄nitibz
celebrare neceis infesset: s̄z Jo-
an. an. in nouella. c. alma. possit
extranei clerici hec oia facere: q̄a-
nimis duz est q̄ bñficiar̄ vnt̄
ecclie i alia tūc celebrare nō posse-
rit: et in his fm ipm nimis emun-
git. v̄l elicit sanguinē. imo s̄z Jo-
an. cald. qđ plus ē p̄nt̄ dñci di-
uersaz eccliaz fm p̄suetudinez
quā hñt quenire in festiuitatibz
v̄l dieb̄ cert̄ anniuersario tpe
interdicti: seruara forma decre-
talis alma. s. vt submissa voce ce-
lebit: et sine pulsu et ianuis clau-
sis. hec Jo. cal. i tractatu d̄ interdi-
cto. q. lxxv. **Duodecima regula:** qñ
ecclia sp̄ealr̄ est interdicta: tūc in
eadē in his dieb̄. s. q̄ttor festi-
uitanbo et alijs durate infedito:
nō poterit celebrari etiam bassa
voce et ianuis clausis: s̄z ex ea in
loco alio etiā pos̄t̄ alta voce cele-
brari sub tētorio vel in alia ecclie-
sia: si ēibi nō interdicta: fm Joā.
and. i nouella dicti capl. alma.
Tredecima regula. Interdicto
populo vel vniuersitate et nō lo-
co nececlia: poterit clerici ianu-
is apertis et pulsatis cāpanis sin-
gulis dieb̄ alta voce celebrare:
interdictis tamē et exēmunicatis
expulsis: cū hoc nō sit phibitus;
sed interdicto loco: nō potest ibi
celebrari nisi modo supra expre-
so. ergo illa que ibi dicta sunt: in/
telligenda sunt de locali interdi-
cto: quādo locus generaliter est
interdictus. **Quattuordecima re-
gula.** Existēs culpabilis: vtp̄puta
p̄siliarius vel procurator vel capi-
tanus: cuius cōsilio vel auxilio
latū est interdictū: licet ab eo cau-
tio recipiat de satisfactione: et ei
penitēcia iniungat: nō tamē p̄pē
hoc relarabit interdictū: nisi p̄n-
cipalis sarisfacent: quo satisfac-
ente tollet interdictū: p̄ glo. dicti
cap. alma. super versi. relaxatio.
Quintuadecima regula. Et si in
periculo mortis aliquis interdi-
ctus accipiat penitentiā tēpore
interdicti: et iuret stare manda-
nis ecclesie: nō tamē admittitur
ad ecclesiasticā sepulturā: cum
hoc sit contrariū iuri. de penitē-
tē remissi. q̄ in te. fm Joannē de
deo. **Sedecima regula.** Tē-
pore interdicti nō debent audi-
re confessionem illi: quo:ū culpa
vel dolo latum est interdictuꝝ.
vel qui prebuerūt consilium: auxi-
lium vel fauorenisi prius saris-
ficerint: vel de sarisfaciendo de-
derint idoneā cautionem. vel si
hoc nō possunt: saltēm iurabūt
q̄ cum poterint sarisfaciat: et ad
satisfactionem faciendaꝝ preter-
illos qui tenentur dabūt consi-
lium: auxiliū vel fauorem: et la-
borabūt pro posse: nō tamē enit
relaxatio interdicti: vt in dicto. c.
alma. **Decimaleptia regla:** tem-
pore interdicti n̄ debet decedēre
ta clerici q̄ glaici extrema vñctio/

De ecclesiastico

ne inungi. de pe. et re. q in te. De cima octaua regla: tpe interdicti pnt mrimonia p infidicos ph: tñ sine solenitate. qz etiā ab exco municat hcta tenet. vt d eo qui duxit in mrimoniu significasti. Ita notat Jo.an. in dicto. ca.alma. in glo. sup v. sacra. Joannes tñ de lignano dicit: q in festo as sumptis marie p mrimonium solemniter bndici. Decimanona regula. Licz fm quosdā tpe interdicti poterit vna capana pulsari p conuocadis canonicas ad horas canonicas vt de dñs Al uarus. melius tñ et securius ē si nō pulset: ne ppl's relaxatoz credes interdicti pueniat ad dñnia vt d̄t Joānes cal. Vicesima regula. Tpe interdicti p capana pulsari p dicēda orone p pace. Icz aue maria: siue de mane siue de sero. fm Joan. cal. Vicesima prima regla. Tpe inrdicti clerici pnt ad vltiores ordies pmo ueri: sed nō spēalit interdicti. laici yō infidici non pnt pmoueri. Vicesimasecūda regula. Tpe interdicti licz laici sepeliri nō pnt i cemiterio: eriā q nō dedere cām infidicto: pnt tñ clerici sepeliri. hz sine pulsu capanaz et sine omi solenitate. d̄ pe. et re. q in te. Pōt tñ submissa voce p clericis dece denbo dici requiem et vigilie et orare iannus clausis: put nota ut Bartholomeus de pif. i summa sua de interdicto. h. ii. Idez dicendū est de laicis q nō dede runt cām interdicto. v̄l si dedet sufficiēter emēdauerit et penitu erit. Nā p talib⁹ p̄ orati i secreto et eoz mortuaria se recipieđa. licz nō lepelianf in cemiterio. q a tales se in statu saluandoz: fm dñm Aluaz. Dicit tñ Jo.an. in de. i. de sepul. q h̄ intelligendū ē de mortuarijs. q ip̄e moriens reliquit loco interdicto. v̄l etiā d̄ illic postea data sunt cū fuerint sepulti in cimiterio post relaxatuz interdictū. De funeralib⁹ vero q dant cū funere sepulito defucto tpe interdicti non putat clericos licite recipere posse. q a vidēn p̄cipare dicit. Idez d̄t Stephanius. Et addit Joan. an. i nouela. in si. glo se magne. q si recipiūt nō tenent soluere quartā. vt in de. dudū d̄ sepul. ibidē. p q alleget Oldradū inducentē legē. ff. p socio. cū dudū. vbi sociū sōim bonoz nō cogit z ferre ea que ex causis prohibitis acqsiunt. Vicesima materia regula. Sepultri extra cemiteriū in qbus apparuerunt signa p̄tritionis tpe interdicti. relaxato infidicto sepeliunt in cemiterijs. si autē fuerint sepulti in cemiterio nō sunt relaxato interdicto extumulādi. fm dñm aluaz. Vicesima quarea regla. Quando terra aliqua singulante ē interdicta in pena: et si ex eis multi nō deliquerint v̄l forsitan vniuersitas v̄l magna pars. vel forte deliquit dñs. et in hoc tūc p̄niunt parochiantū pnt i aliena

interdicto

88

ecclēsia etiā nō interdicta alibi
elīgere sepulturā nisi forte etiā ex
privilegio. vt de p̄ui. vt p̄uilegia.
Si h̄o est interdicta ppter deli-
cium clericorū tñ vel ppter hoc
vt violata fuerit. tūc parochiani
possunt in alia nō interdicta eli-
gere sepulturā: et audire diuina.
Hec Inno. Uicesimaq̄nta regula.
Si alicui p̄sonē p̄cessum e vt
tpe iterdicti possit celebrare: aut
audire diuina voce submissa. tūc
eius familiares ad audiendū cu-
illo et celebrandū sibi admittunt
in absentia tñ dñitales familia-
res h̄ facere nō p̄nt fm Jo.an.in
nouella. de p̄uile. licet. li. vi. Nō
sic aut de familiaribz alicui col-
legi. qz nisi p̄uilegiati fuerint nō
admittant. Taliem concessionē
gaudere nō p̄t q̄ dedit causam
iterdictio: vel cui p̄ filio: culpa:
fraude: dolo latū est interdictū.
vt de p̄ui. licet. lib. vi. Familiaries
aut intellige nō solū ppetuos: s̄z
et mercenarios s̄z arch. Illi etiā
q̄ successerūt alijs q̄ nō fucrūt tē
pore dari p̄uilegi: s̄z ex causa ne-
cessaria sunt assumpti cēsent fa-
miliaries fm Egidii de cremona
sed nō illi q̄ voluntate nuda sunt
assumpci. Uicesimasexta regla.
Tpe interdicti possunt epi. quo-
cunq̄ terir cora se facere celebra-
re diuina: s̄z tñ submissa voce et
ostio clauso. vt de p̄uilegiis li. vi
in ultimā glo. nec p̄t per altos
dyocesanos in eoz dyocesi phi-
beni fm Jo.an.in nouel. ibidem

Uicesimaseptima regula. Reli-
giosi exempti in capellis suis q̄s
habēt in locis nō exemptis tpe
interdicti nō possunt facere nec
p̄ se celebrare diuina. vt de p̄uile-
gijs. autoritate. li. vi. Hodie aut̄
religiosi volētes interdictū pos-
sum p̄ sedē apostolicā vel ordina-
riū loci vel generalē cessationem
diuinorū faciā p̄ p̄uiciale p̄culū
sunt exordiatio facto: nō obstā-
tibz p̄uilegijs et exemptiōibz qui
buscūqz p̄ clementinā p̄mam. de-
sentē. excō. Uicesima octaua re-
gula. Tpōre interdicti non licet
seculans extra eccliam ausculta-
re seu audire diuina q̄ fiūt in ec-
clesia. nec licet fenestras vel for-
mina facere ad videndū in figu-
ra huiusmodi diuina et corpus
xpi. vt colligif de pe. et re. q̄ in te
de sen. excō. c.i. in de. Uicesima
nona regla. Clericū nō solū cele-
brās: s̄z etiā agēs aliquid in suo of-
ficio publice tēpore interdicti vio-
lat interdictū. Unde nō solū cā-
tans missaz vt sacerdos: sed etiā
affers calicē vt diacon⁹ violat
interdictū. Similē celebrando
p̄ncipaliter vesperas vel matutī
nū. xi. q. iij. si. q̄s ep̄us. Idē Guili-
elmo. in spec'o. rit. q. s. iuxta p̄positio-
nis. v. qd li. Si quis tamen in-
terest diuinis etiā cantans cū
alijs. non tamē agens in suo offi-
cio non credit Hostiensis ralem
irregularitatē incurvare vel suspe-
cionem: nisi faceret ex cōtemptu.
Clericus tamē in minoribz agēs

L

De ecclesiastico

in suo officio irregularis est finis ipsum de priuilegijs tanta. et c. si per Innocent. Tricesima regula Tempore interdicti potest mensa benedici: similiter aqua cum sale sub silencio non tamē sacerdos populi debet aspergere publice. si tamē asperget non est irregularis. quia aspersio non est alicui ordinis annexa. non obstante dico Innocentij et Guillelmi in speculo. q[uod] loquuntur fin antiqua tempora. Hodie autem ex quo permittitur missa sub silentio: quod maius est ergo et bene, dicio aque quod min[us] est. Tricesima prima regula. Tempore interdicti clericib[us] et bini expressa voce horas dicentes ambulando vel sedendo in ecclesia vel intra ecclesiam vel alibi ubi ab astribus laicis audiunt creduntur violare interdictum. sicut Johannem caldarini. Ex quo sequitur quod tunc clericus volens dicere horas debet a se remouere familiam laicalem potest tamē cum alio clero dicere horas in secrerio: ubi a nemine audirentur. Tricesima secunda regula. Tempore interdicti possunt tamē clerici et laici publice orare priuatas orationes in ecclesia nisi ipsis specialiter esset prohibitus ingressus ecclesie finis monachorum. Melius tamen faciunt clerici abstinentes ab oratione communione cum laicis propter suspiciones. Illatenus quod sunt propter culpam interdicti vel excōicati non possunt in ecclesia orare immo nec ecclesia intrare. sicut Archi. xi. q. iij. si quis Sit tamē excōicatus est in ecclesia. sed non orat. non vider Innocent. quare non possum eo prout orare cum non coico sibi in oratione. Ita recitat Archi. xi. q. iij. scit. et ego in eadē domo p[ro] meo negocio ille pro suis non sibi comunico. Sed si in eodē negocio utputa ambo imus ad regez ad petendū pro aliquo tunc dicor communicare. Dicit insuper ibidem quod possim cum excōicato in eadem camera comedere sed non in eadem mensa. similiter dormire sed non in eodē lecto. Tricesima tertia regula. Licet tempore interdicti laici pulsantes funeri vel p[ro] alia causa non sint irregulares. non in habeant orationem. Tamen ex quo violent per hoc interdictum. graviter sunt puniendi. sicut Innocent et Host. Clericus tamen pulsans tempore diuinorum irregulares est. Secus si ibi non celebrantur de facto diuina. Tricesima quarta regula. Tempore interdicti p[ro]pterea prelati excōicare et absoluere cum hoc sit iurisdictionis: sed non cum solennitate. id sine scola psalmis et orationibus: nec possunt excōmunicati in ecclesia introducere. quia hoc est ordinis. unde h[ab]et faciens est irregularis finis Innocent. et Host. et Guillelmi. nec etiam possunt mulieres post partu introduce[re] in ecclesiam finis Berni. quod intellege cum psalmis et orationibus. pos-

interdicto

89

sunt m̄ introducere tñ p̄missa confessione nihil dicēdo, nec sto la vrendo. Tricesimaq̄nta regla. Tēpore interdicti special' qn eccl̄esia est specialiter interdicta potest in ea baptizari ⁊ crismari. hō nest⁹ tñ h̄ fieret extra ppter sus pitionē enīmatis. Tricesimasexta regula. Sacerdos celebrās sub missa voce ⁊ ianuis clausis tem- pote interdicti potest habere se- cum vñ scolarē ad hoc deputa- tu ad ministrandum sibi. fm In- no. de sen. excom. nuz. de q̄ etiā per Archi. u. q. ij. sicut apli. La- ueat sacerdos tñ ne vocet aliq̄s litteratos laicos de sua parochia sibi ad ministrandum. hodie istū: eras slū r̄c. q̄r hoc esset in frau- dem interdicti. vnde solū magi- strū scole v̄l capanatorēḡ sibi cō- sicut ministrare p̄ tūc tñ habe- at: ⁊ h̄ siue sit cleric⁹ siue minister ⁊ ipo recedētē p̄t aliu substituere dū tñ sit de loco non interdictio. Et Joh. cal. Si m̄ laic⁹ ministrat sacerdoti q̄ nō fuit an h̄ su⁹ mu- nister. l̄z no sit irreglar⁹ tñ graui⁹ peccat. p̄t tñ siue disp̄satioñe p̄- mouen pñia pacra. Ubi in sunt plures sacerdotes meli⁹ fieret si vn⁹ alteri ministrarer exclusis cle- riciis v̄l capanatorib⁹ sicōmode fieri p̄t. Ista est iurēto Jo. calda. in suo tractatu de iterdicto. Tri- cesimaseptima regla. Tēpore in- terdicti nō p̄t sacerdos officiū p̄ bap̄tismo in sabbato sancto face re cū solēnitate. Crisma tñ in die

cene p̄t officiū nec etiā fiat bñdi- ctio cadelaz in purificatiōe; aut etiā palmaraz in dñica palmarū. fm Johā. cal. nec p̄secratio eccl̄esia; altarū ⁊ calicū; nec etiā via ticoz. Tricesima octaua regula. Licer tēpore interdicti p̄t dari viaticū. i. corp⁹ ipi sanis dānat⁹ ad morē. non tñ intrātib⁹ mare vel pugnātib⁹ in bello. aut obſes- sis i ciuitate; nec etiā pregnātib⁹ mulierib⁹ partui vicamis: cū fm Jo. cal. ⁊ Jo. an. non pñt in h̄ ca- su dia decedētes quib⁹ solū h̄ p- mittit a iure. Si m̄ pregnāti mu- lien iminer graue piculū ut q̄r p- ferū i vero fatigata laborat ḡui infirmitate; de q̄ versimilē time- tur p̄t procuran sācto. dum iñ in- fraudē h̄ nō fiat. Hoc videt vel le Jo. cal. dū d̄t nisi periculū imi- neat. Tricesimanona regla. Tē- pore interdicti p̄t verib⁹ dei oib⁹ i differēter tñ interdict⁹ q̄z nō in- dictis q̄z etiā excoicat⁹ pdicari. D̄ sententia excommunicatiōnis. re- spondeo. Indulgētie autem que dantur omnibus audienti- bus predicationem; excommuni- catis ⁊ interdictis propter quo- rum culpam latum est interdi- ctum non sunt dande cū earum capaces non sunt donec absolvantur fm dñm aliuz; ⁊ vt etiā per hoc compungant. Et porcl̄ etiam dari exhortatio sed tempore exhortationis debent entre in- terdicti ⁊ excommunicati culpabi- les; qui non sunt capaces con-

L ii

De ecclesiastico

223
fessionis generalis que ibi fit etiam cum exhortatio sit non debet cum excoicari orare. potest etiam pulsari capana pro hortando seu vocado populo ad sermonem tunc tamen est dimittere pulsium: et dicere populo certam horam putat primam vel tertiam quam convenientem. Quadragesima regula. Lepiter interdicti potest corporis Christi portari ad infirmum per sacerdotes cum capana et lumine precedentibus. per etiam dari in punita astantium. ut dicit Joh. cal. Indulgenter tamen quod concessum sunt sequentibus et comitibus corpus Christi non sunt dade excoicatis et interdictis culpabilibus. sed alijs omnibus qui non dederunt causam interdicto sum Aluaz et Joa. cal. q. xxvij. Quadragesima prima regula. Licet tempore interdicti clerici non sepeliat aliquem propriis manibus: tamen si permittat soli intercedere et sepelire in cemiterio incurrit pena clavis. eos quod de sepulchro excommunicatione ipso facto. Et si sunt exempti etiam adhuc est suspensus ab ingressu eccliesie. ut de priuilegio episcopi. li. vi. Quadragesima secunda regula. Interdicto loco quod diu quis ibi morabitur ipso recede te relaxabit: et non est necessaria alia relaxatio. ut dominus visus est in gloriam. lib. vi. Quadragesima materia regula. Interdicta terra aliquis dominus intelligit de terra que est sua quo ad dominum iurisdictionis et quam tenet in feudum vel empti ex eo. et quam habet nomine dotis vroris sue et illa quam habet in usum fructum. Sed pignorata non intelligit: si dicit iterdico terram tuam Secus si dominus terram istam quam tenet in pignore. ut si haberet terras in diversis principiis per parte et per indiviso. omnes ille partes subiacet interdicto: scilicet et terram istam vendidit vel predidit non propter tollit interdictum: sed si noua acquisitionilla non intelligitur interdictum. Hec Johannes caldarini. q. xxvij. Quadragesima quarta regula. Sidericus tempore interdictum est diuinus ex quadam simplicitate: non est irregularis: sed si facit contumendo vel prestatio autoritate vel faciendo coram se celebra re est irregularis sum Johanna caldarini. q. xxix. Quadragesima quinta regula. Interdicto collegio seu universitate postea factus aliquod de universitate interdicte censetur sum Johanna caldarini. q. xix. Quadragesima sexta regula. Clericus non seruans interdictum. ut pura celebrans in loco interdicto scientibz in quoq; irregularis officiatur. et est suspensus de clericis excommunicatis. ministrante postulante. h. ultimo de sententiis excommunicatis. is qui. li. vij. Et hoc teneas sum Archidi. n. q. iij. si quis etiam si nulla sententia super hoc sit lata. ut de clericis excommunicatis ministrante apostolice et de postu prela. causa. Qui enim celebrat in loco interdicto non a canone sed a latore intelligitur esse suspensus. unde.

interdicto

90

cum sit irregularis nō pot̄ dispē
san cū eo. vt d̄ ibidē Arch. La/
lis etiā nō p̄ eligere nec eligi. vt
de p̄ suetudine. cū dilectus. q. q.
nobis. t̄ in dicto. c. is q. Nec po/
stulare de postu. c. i. Nec bñficia
pferre. de p̄ cel. pb̄. qz diversita/
tem. t̄ de excel. pla. qz tanta. īmo
remouēdus est a suo bñficio. de
cleri. excom. minis. postl. asti. q. v/
ti. Qua dragesima septima regu/
la. Celebris sc̄iter in aliq ecclia
que nō pp̄ia dicit interdicta sed
pot̄ violata seu polluta semine
aut sanguinem nō incurit irregu/
laritate. de sen. excō. is q. li. vi. vñ
de talis grauitate peccat. vt ibidē
dicit. Idez vilhel. in speculo n. iij.
q. iuxta p̄positiōis. v. illud qz. t̄
Bern. de p̄ui. tuaz. in glo. Idez
dicit. vilhel. Si epus. ppter pa/
tronoz discordia clauserit ecclē/
siā. celebrās in ea nō fit irregu/
laris. sc̄ius si d̄. interdico talem
ecclia. qz tūc fit irregulans. Qua/
dragesima octaua regula. Lele/
brans in ecclia non interdicta p̄
sentibz psonis interdictis v̄l ex/
coicatis licet grauitate peccat cele/
brando corā eis. nō tūc fit irregu/
laris. qz hoc non haberur in iure
Sed tamē talis fīm Archi. ii. q.
iij. sc̄ut apli cēseri debet sc̄ut il/
le qui cōmunicat exco municatione
in oratione. qui tūc minori excō/
municatione est exco municationis
t̄ de isto costar qz non est irregu/
laris. vt de cle. excoicato minis.
Si celebret. Nam hec interpre

tatio sive extēsio de irregularitate
non est facta usq; ad excōmu/
nicatos sive celebrātes coram. ex/
cōmunicatis. immo econtra sta/
tutum est q̄ nō sunt irregulares
Et cum ista irregularitas non sit
nisi per constitutionē ecclie. t̄ de
celebrantibz corā excoicatis non
sit statutū q̄ sint irregulares. nō
debent haberi p̄ irreglariibz. fīm
Inno. qui ita notauit de excel.
prela. ca. fi. Si tūc talis ingerat se
secundo officio suo sicut prius:
erit irregularis. vt d̄ glosa. iij. de
sentē. excom. is q. libz. vi. Qua/
dragesima nona regula. Si pub/
lice exco municationis vel interdi/
ctus ppter culpam intrat ecclēs
am: omnes debent exire: si cōmo
denō potest expelli. xiiij. q. i. om
nes qui. t. xi. q. iij. sicut in glosa. si
ergo. Sacerdos tūc ppter ea nō
dimittat missam inexplēta: si iam
incepit canonē debet cōmuni/
nem cum sequentibz orōnibz in
sacraria sumere. Si autē occul/
tus sitalle q̄ sit eum solus caute
exire debet. ita tūc q̄ crimen non
pdat. facit ad h̄. vi. q. q. si tantū
t̄ qdibz inoratur in prima glosa.
Quinq̄gesima regula. Quilibet
quātūcūq; exempl̄ celebrās
sc̄iter sive in loco interdicto: sive
corā personis interdictis ab ordi/
naribz delegatis vel a iure. simi/
liter recipiēs interdictos publice
ad diuinā officia sive sacramen/
ta sive sepulturā: est interdictus
ab ingressu ecclie vltra alias pe

L iij

De ecclesiastico interdicto

nas in iure positas. ut de priuilegia episcoporum. li. vi. Et si se ingerat officio suo sicut prius fit irregularis ut de sen. excō. is qui li. vi. Et nō intellige q̄ isti sic delinquentes in oībo p̄dictis casib⁹ tm̄ puniātur pena interdicti ab ingressu ecclie. sed q̄ vltra penas alias ista eis infligit. vnde licet celeb̄as in loco iterdicto (ut sup̄ dictū est) in casu nō accesso sit irregularis. d̄ sen. ex. is qui li. vi. tñ vltra illā penam irregularitatis phibet sibi ingressus ecclie. qd̄ nō fit alijs irregularib⁹. Si tñ celeb̄as corā excommunicato vel iterdicto publice. licet nō sit irregularis prima vice. tñ incidit excommunicationem minorē. ut de cleri. excō. ministrante. Si celeb̄et. Unde posset p̄nia pacta post hoc ministrare i ecclie. si non est pena isti capituli q̄ tñ obstat eis. q̄ tales non possunt ministrare in ecclia quantum cunq; peniteat: cū n̄ hi lominus est eis ingressus ecclie interdic⁹ donec de transgressione hm̄oi ad arbitriū cuius iniam p̄tempserūt satisfaciāt cōpetenter. Licet autē ista p̄cedat q̄ ad exemptos: ut dicunt quidam. tñ quo ad illā partē sc̄z de admissione diuinor̄ Johanes monachi. Archidiya. et Joh. an. in nouella dicūt. nō exceptos non ligari ista pena. vñ ipsi volunt q̄ non except⁹ admittens interdictum ad diuina officia: non incuriat hanc penam. s. ut nō arrebat ab ingressu ecclie. licet pec-

cer grauiter. ut dictū est. qd̄ probat Jo. an. in nouella dicti capi. ep̄oz. & cludēs post multa q̄ exq̄ non p̄t exemptis suffragari ignoscāt sibi sc̄tētes q̄ ocul⁹ ipsorū ne quā non ent: cum etiā habeant maiora remedia pro minore super absolutionib⁹ & dispēsationib⁹ ipsa ab apostolica sede cōcessa: & cōpromissiones que facile suis maioribus circa talia fieri solent. Hec ille.

De irregularitate.

Dhaben

a. dam aliquā noticiam de irregularitate nota de sunt aliq̄e regle p̄p̄missa breui descrip̄tio de irregularitate. Sc̄iendū igit̄ est q̄ irregularitatis est nota. i. infamia vel impedimentū canonici ex vicio seu defectu p̄ueniens. qua q̄s phibetur ad ecclesiasticos ordinēs p̄moueri & in eiusdem ministrare. Ita difinitur wilhelm⁹ durādi in speculo. titulo de dispēsationib⁹. §. iuxta. de p̄positionis. Dicit autem canonici impedimentū. q̄ ortū habet a iure canonico. licet incep̄t a veteri testamēto q̄ ad alii qua. q̄ dictū est dauid. Nō edificabis mihi templū. q̄ vir sanguinis es. i. Paral. xvij. c. & in canone. dix. di. Hinc etem. ubi habet q̄ ille custico etiā multa a sacerdotio repellebant. ppter defectū naturalē. sicut ppter sc̄abie & gibbositatem ic. Et d̄ irregularitas